

EXPUNERE DE MOTIVE

I. Premise. Necesitatea reglementării

Dreptul cetățenilor la măsuri de asistență socială pentru asigurarea unui trai decent este prevăzut de art.47 din Constituția României, republicată și Legea asistenței sociale nr.292/2011, cu modificările ulterioare.

Serviciile sociale au ca scop prevenirea și limitarea unor situații de vulnerabilitate însă au fost identificate situații în rândul populației vârstnice și persoanelor cu dizabilități care au dus la marginalizare și excluziune socială.

Majoritatea populației nu are acces la servicii sociale adecvate, atât în comune cât și în municipii sau orașe, deoarece legislația nu prevede obligativitatea înființării unor servicii publice de către unitățile administrativ teritoriale.

În conformitate cu legislația în vigoare, autoritățile publice locale (U.A.T.) decid înființarea unor servicii publice de asistență socială dar numai 2,5% din 3181 U.A.T-euri dețin licență pentru serviciile de asistență comunitară.

O mare parte dintre potențialii beneficiari din România nu au condiții corespunzătoare de trai, nu se pot gospodări singuri, nu beneficiază de servicii de prevenire a neglijării, suport la domiciliu pentru îngrijire, alimentație, sănătate, igienă.

Inexistența acestor servicii duce la instituționalizarea populației vârstnice în centre și azile ca unică soluție de protecție socială.

Comparativ cu alte state europene, România nu poate asigura servicii sociale la domiciliu pentru toți potențialii beneficiari, fiind imperios necesară o reglementare obligatorie, nu una opțională.

Cei care ar trebui să fie angajați pentru a asigura servicii sociale de bază ar trebui să fie lucrătorii sociali care asigură îngrijire, igienă, cumpărături, transport la medic.

Principala preocupare a factorilor decidenți ar trebui să fie prevenirea instituționalizării persoanei vârstnice cu locuință personală iar îngrijirea la domiciliu ar trebui să reprezinte normalitatea într-un sistem de protecție performant și eficient.

O altă categorie vulnerabilă este cea a persoanelor cu dizabilități, fiind întâlnite situații pentru care legislația actuală nu are soluții practice.

II. Situația și reglementarea actuală

Populația îmbătrânită din România, în condițiile emigrării tinerilor în străinătate, a vârstei înaintate, nu beneficiază de suport pentru îngrijirea zilnică, asigurarea hranei, a pâinii zilnice, și se află în imposibilitatea de a beneficia de servicii medicale, consultații, medicamente, în special în localitățile unde transportul în comun nu poate fi asigurat; atât în mediul urban cât și în mediul rural aceștia nu beneficiază de consiliere și suport pentru asigurarea unui trai decent și demn.

Situații practice pentru care legislația actuală și asistenții sociali nu au găsit soluții, au fost întâlnite în cazul persoanelor cu dizabilități, adulți și copii.

Asistenții personali sunt îngrijitori ai copiilor sau adulților cu dizabilități angajați în baza unui contract individual de muncă, de obicei părinții sau alte rude apropiate.

În practică, aceștia nu pot asigura continuitatea actului de protecție socială, dacă

apar situații obișnuite precum îmbolnăviri, deplasări pentru cumpărături, plată facturi.

În situația divorțului, copilul cu dizabilități este îngrijit de un singur părinte, angajat asistent personal iar apariția unei situații de criză în viața asistentului personal duce la imposibilitatea continuității îngrijirii persoanei cu dizabilități.

Lucrătorii sociali momentan inexistenți, ar trebui să asigure nevoile de bază ale persoanei cu dizabilități.

În situația decesului părinților unei persoane cu handicap adulte, îngrijirea poate fi asigurată de lucrători sociali din cadrul unităților administrativ -teritoriale, internarea într-un azil fiind o soluție alternativă ultimă, având în vedere că în România nu există azile pentru persoane cu dizabilități.

În anul 2023, serviciile sociale destinate strict persoanelor vârstnice erau în număr de 1278 (cămine, centre protejate centre respiro, unități îngrijire la domiciliu) insuficiente pentru România.

Situația a fost generată de legislație, nefiind obligatoriu pentru autorități, înființarea serviciilor fiind doar o opțiune a autorităților, un număr mare de bătrâni rămân închiși în case la sate sau orașe.

Cazuri similare întâlnim și în cazul persoanelor cu dizabilități, unele dintre ele aflându-se la etaje superioare, nefiind îngrijite, fiind blocate în propria locuință.

Deși au fost contactați asistenții sociali, nu a fost luată nici o măsură de protecție, invocându-se vidul legislativ.

Serviciul care va deservi cele două categorii la domiciliu va fi denumit: *Serviciul public de asistență pentru vârstnici și persoane cu dizabilități.*

III. Soluția preconizată

Deși Ordonanța de urgență (O.U.G.) nr.68/2003 privind serviciile sociale prevede asigurarea de către autorități a serviciilor sociale cu caracter primar, o mare parte din prevederile O.U.G au devenit caduce, prin urmare actualizarea unor prevederi nu este posibilă decât prin preluarea lor în Legea asistenței sociale.

Serviciul public de asistență socială nu este accesibil pentru marea majoritate a bătrânilor și persoanelor cu dizabilități, propunerea susține obligativitatea înființării acestor servicii și angajarea lucrătorilor sociali în baza anchetelor sociale, în funcție de numărul de beneficiari.

Numărul de posturi va fi aprobat prin hotărâre de Consiliu Local, în funcție de numărul beneficiarilor, fiind suplinit ori de câte ori este nevoie.

Serviciul care va deservi cele două categorii la domiciliu va fi denumit: *Serviciul public de asistență pentru vârstnici și persoane cu dizabilități.*

În acest scop am inițiat Propunerea legislativă pentru completarea Legii asistenței sociale nr.292/2011, astfel:

După alineatul (3) al articolului 102 se introduc opt noi alineate, alin.(4) – alin.(10) cu următorul cuprins:

"(4) Se înființează obligatoriu "Serviciul Public de asistență pentru vârstnici și persoane cu dizabilități" fiind definit ca unitate specializată pentru îngrijirea la domiciliu în situații de criză;

(5) Serviciile sociale vor fi asigurate de lucrători sociali, angajați cu contract

individual de muncă, în funcție de numărul beneficiarilor dintr-o unitate administrativ - teritorială, prin hotărâre de consiliu local;

(6) Serviciile sociale pentru vârstnici se acordă în condițiile prevăzute de art.93 alin.(3) și art.94 din lege;

(7) Serviciile sociale la domiciliu pentru persoanele cu dizabilități se acordă persoanelor aflate în următoarele situații:

a) beneficiarul, deși se afla în îngrijirea unui asistent personal, acesta din urmă, de cele mai multe ori parinte sau rudă, nu poate asigura continuitatea serviciului social din motive precum: urgențe medicale, deplasări la diferite instituții, decese ale unor rude, etc;

b) persoana cu dizabilități nu are asistent personal sau dacă acesta nu reușește să asigure îngrijirea pe parcursul a 24 de ore, în cazul persoanelor imobilizate care necesită îngrijire permanentă;

c) în cazul adulților cu dizabilități, după decesul părinților, persoana cu dizabilități poate fi îngrijită de lucrători sociali din cadrul unității administrativ teritoriale;

(8) refuzul de a înființa aceste servicii sociale va fi constatat de Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Județene (AJPIS).

(9) AJPIS va aplica avertisment și un termen de soluționare;

(10) va fi sancționată instituția în cauză cu suma cuprinsă între 50 000 lei și 100 000 lei."

IV. Impact bugetar

Propunerea legislativă generează un impact bugetar.

V. Impact socio – economic

Propunerea legislativă generează impact socio – economic.

INIȚIATOR:

Baş Ana - Marcela, deputat S.O.S. România

Circumscripția electorală nr.37 Timiș

Nagy Vasile, deputat S.O.S.România,

Circumscripția 2 Arad

Tabel cu semnături la Propunerea pentru completarea Legii Legii asistenței sociale nr.292/2011

Nr. Crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Semnătura
1	BAS ANA MARIA	S.O.S. RO	
2	NAGY VASILE	S.O.S. RO	
3	PASCARU MIMI ANDREI	S.O.S. RO	
4	TOADER ELENA-LAURA	S.O.S. RO	
5	VIDRA VLAD-ANDREI	S.O.S. RO	
6	TIU MIHAI	S.O.S. RO	
7	PIMPIANU ANDREEA PETRONELA	S.O.S. RO	
8	ION NICOLAE MIHAI	S.O.S. RO	
9	IONESCU TUDOR	S.O.S. RO	
10	MANEA SUMITRU	S.O.S. RO	
11	LĂZĂROI IOAN	S.O.S. RO	
12	GOJICĂ IONUT	S.O.S. RO	
13	VERINAS VERESINA	S.O.S. RO	
14	VĂNGO MARINA	Negru	
15	CERVA MARIA CARMINA	S.O.S. RO	
16	CLEMENT SAVA	S.O.S. RO	
17	RUSU IOAN CRISTIAN	S.O.S. RO	
18	COLENTA JUMITA	Negru	
19	CUSHIR RODICA	S.O.S. RO	

Tabel cu semnături la Propunerea pentru completarea Legii Legii asistenței sociale nr.292/2011

[illegible]